

SERHAT ÖZYAR YILIN GENÇ BİLİM İNSANI ÖDÜLLERİ

Serhat Özyar'ın anısını yaşatmak amacıyla Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), Bilim ve Ütopya Kooperatifi ile Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Öğretim Elemanları Derneği (ÖED) tarafından düzenlenen Serhat Özyar Yılın Genç Bilim İnsanı Ödülleri 2012 ve 2013 yıllarında sahiplerini buldu. Seçici Kurul 2012'de Dr. Hüseyin Çankaya, Dr. Emine Pınar Karabulut ve Dr. Serdar Sezer'i Yılın Genç Bilim Adamı ödülüne, Dr. Yiğitcan Eryaman, Dr. Dilek Küçük ve Dr. Ali Haydar Özer'i Onur Ödülü'ne değer bulurken, Dr. Savaş Volkan Genç ise Seçici Kurul Özel Ödülü verildi. 2013 yılında ise Dr. Tahsin Çağrı Şişman'a Yılın Genç Bilim Adamı Ödülü'ne değer bulunurken, Dr. Burcu Bekdeşer, Dr. Didem Gözüpek, Dr. Nalan Oya San, Dr. Fatih Şen ve Dr. Hilmi Yurdakul'a ise "Serhat Özyar Onur Ödülü verildi.

"Serhat Özyar Yılın Genç Bilim İnsanı 2012 Ödülleri" ODTÜ Mühendislik Merkez Binası MM-25 Amfisi'nde 24 Nisan 2012 tarihinde düzenlenen tören ile sahiplerine verildi. Dr. Emine Pınar Karabulut, Dr. Serdar Sezer, Dr. Hüseyin Çankaya'nın Serhat Özyar Yılın Genç Bilim İnsanı Ödülleri EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş verdi. Dr. Hüseyin Çankaya'nın ödülünü yurtdışında olması nedeni ile Dr. Hamit Kalaycı alırken, Dr. Yiğitcan Eryaman, Dr. Dilek Küçük ve Dr. Ali Haydar Özer'e ise Onur Ödülleri'ni Bilim ve Ütopya Kooperatifi adına Seçici Kurul'da yer alan Prof. Dr. Semih Koray sundu. Seçici Kurul Özel Ödülü de Dr. Savaş Volkan Genç'e Doç. Dr. Melek Diker Yücel tarafından verildi.

Ödül törenine EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş, Yazmanı Mehmet Bozkırlıoğlu ve EMO'yu temsilen Seçici Kurul'da yer alan Tarık Öden de katıldı.

Eşitsizlikler ve Çelişkiler Büyüyor

Ödül töreninde konuşan EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş, "Serhat Özyar Yılın Genç Bilim İnsanı Ödülü'nün anlamı ve öneminin on yıldır azalmadan sürdüğüne dikkat çekti. "Dr. Serhat Özyar; bilimsel çalışmayı yalnızca uzmanları ilgilendiren teknik bir uğraştan ibaret görmeyen, bilimsel yaklaşımın düşünsel yaşamın tüm alanlarına egemen kılınmasının gereğine ve önemine inanmış bir aydınlanmacıydı" sözleri ile Özyar'ı anlatan Göltaş, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Bugün çağımızda bilim ve teknoloji, daha fazla kar etmenin, egemenlik alanlarını genişletmenin, toplumsal ve siyasal direnişleri etkisizleştirmenin hem maddi hem de

ideolojik temellerinden biri olarak gittikçe daha çok öne çıkıyor. Elbette bu durumun sonucu olarak, dünyada sömürü ve talanın boyutları inanılmaz düzeylere ulaştı. Bölgesel, devletlerarası ve bir devletin farklı toplumsal kesimleri arasındaki eşitsizlikler her geçen gün artıyor, çelişkiler daha keskinleşiyor.”

Bilim ve demokrasinin gelişmesinin her zaman paralel gitmediğine dikkat çeken Göltaş, “Kimi zaman kesitlerinde bilimin ve teknolojinin gelişmesi anti demokratik yönetimler altında da sürdü. Bilim ve teknoloji, toplumsal yapı ve ilişkilerle iç içe olduğu için de doğal olarak, kimin elinde nasıl kullanıldığı ve geliştirildiği ile de sorgulanmıştır” dedi.

Bilim ve teknoloji politikalarının, sanayileşme, özelleştirme, gümrük birliği, uluslararası anlaşmalar, devletin biçimi ve sınıflararası ilişkiler gibi kavramları ile birlikte düşünülmesi gerektiğini ifade eden Göltaş, “Ancak böyle bir değerlendirme ile nükleer silahlanmanın yarattığı tehdidin, giderek derinleşen ekolojik sorunların, enerji, ulaşım ve iletişim alanında yaşanan kirlilik ve dezenformasyonun karşısına adil, demokratik ve özgür bir yaşam öngörülebilir” diye konuştu.

Bilim İnsanın Sorumluluğu

Bilim ve Ütopya Kooperatifi adına törenin açılışında konuşan Prof. Dr. Semih Koray ise bu yıl çok sayıda doktora tezinin ödüle değer bulunmasının bilim üretiminde ulaşılan düzeyi göstermesi açısından sevindirici olduğuna dikkat çekti. Bilim insanlarının tek tek kendi alanlarında bilim üretmenin yanı sıra başka görevleri de bulunduğunu kaydeden Koray, şöyle devam etti:

“Her kademedede bilime dayalı eğitimi savunmak, ülkemizin karşı karşıya bulunduğu tüm önemli sorunlarda bilimin yol göstericiliğini hayata geçirmek, bilimin öncü rolünü ete kemiğe büründürmek, bu görevlerin başında geliyor.”

“Fikri hür, vicdanı hür nesil yetiştirme hedefinin yerini dindar gençlik yetiştirme hedefi almıştır” diye konuşmasını sürdüren Koray, “Yurtta barış dünyada barış” anlayışının yerini komşu ülkeler içinde etnik ve dinsel fay hatlarının kurcalanmasının aldığı ifade etti.

“Bilimsel Bilgi” ve “Cinlerin Yardımı” Uçurumu

Konuşmasında güncel gelişmelere ilişkin çarpıcı örnekler anlatan Koray, şöyle devam etti:

“Devletin resmi televizyonunda, hangi ülkenin istihbarat teşkilatının cinlerin desteğini alarak başarılı olduğu, tartışma konusu yapılmaktadır. Ülkemizde bugünün manzarası budur. Bugün toplumsal olarak neyin ileri, neyin geri olduğunun nesnel bir ölçütü varsa eğer, o zaman bunu belirlemek bilime düşen bir görevdir. Ölçüt yoksa o zaman toplum bilim diye bir bilim de yoktur.”

Eğitimin ülkemizde toplumu sığaştırmanın aracı haline getirilmeye çalışıldığını ifade eden Koray, “Öğrencilerin adeta kavramlarla düşünme aşamasına yükselmeden, karmaşalar ile düşünme aşamasında tutulmaya çalışıldığı görülmektedir. Akıl ve bilim eğitimden her gün daha fazla uzaklaştırılmaktadır” diye konuştu. Olası bir Anayasa değişikliği ile öğretimin birliğine ve içeriğine yönelik saldırının daha da artmasından endişe edildiğine dikkat çeken Koray, “Önümüzdeki yıllarda üniversitelerde bilime dayalı öğretimin yapılamaz hale gelmesi

durumunda hayıflanmanın işe yaramadığı döneme girilmiş olacaktır” dedi. Prof. Koray, akıl ve bilime karşı yapılan saldırıları üniversitelerin suskunluk ile karşılaşmasını da eleştirdi.

Koray’ın ardından kürsüye gelen ODTÜ ÖED Başkanı Prof. Dr. Ali Gökmen ise konuşmasına ödül sahiplerinin belirlenmesine ilişkin süreci anlatarak başladı. 2012 yılında Seçici Kurul’da EMO’yu temsilen Mehmet Bozkırlıoğlu, Tarık Öden, Bilim ve Ütopya Kooperatifi’ni temsilen Prof. Dr. Işık Bökesoy, Prof. Dr. Semih Koray ve Doç. Dr. Nesrin Çobanoğlu, ODTÜ ÖED’yi temsilen Doç. Dr. Melek Diker Yücel, Prof. Dr. Ali Gökmen ve Doç. Dr. Çağatay Keskinok’un görev aldığını kaydetti. Seçici Kurul’dan önce belirlenen 7 kriter doğrultusunda hakemler tarafından değerlendirme yapıldığını, ardından hakem raporlarını Seçici Kurul’un değerlendirdiğini anlatan Gökmen, Seçici Kurul’un bu yıl çok değerli çalışmaların gelmesi nedeniyle eleme yapmakta zorlandığı ifade etti.

Ödüllerin verilmesinin ardından ödüllerin gerekçeleri sırası ile Doç. Dr. Melek Diker ve Başkanı Prof. Dr. Ali Gökmen tarafından okunarak, ödül sahiplerinin çalışmalarına ilişkin yaptıkları sunumlara geçildi. Törene katılmayan Dr. Hüseyin Çankaya’nın sunumu ise Dr. Hamit Kalaycı tarafından gerçekleştirildi.

2013 Ödülleri İçin Tören Düzenlendi

“Serhat Özyar Yılın Genç Bilim İnsanı Ödülü 2013” töreni ise 24 Nisan 2013 tarihinde ODTÜ MM-25 Salonu’nda gerçekleştirildi. Törene, EMO 43. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş, EMO 41.Dönem Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Tarık Öden, Serhat Özyar’ın yakınları, meslektaşları ve çok sayıda arkadaşı katıldı.

Törende, Serhat Özyar’ın yaşamından kesitlerin yer aldığı sunu perdeye yansıtılırken, törenin açılışında sırasıyla; EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş, Bilim ve Ütopya Kooperatifi adına Prof. Dr. Semih Koray, ODTÜ Öğretim Elemanları Derneği adına Doç. Dr. Melek Yücel birer konuşma yaptı.

“Üniversiteler Kısaç Altında”

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş, Serhat Özyar Yılın Genç Bilim İnsanı Ödül töreninde bulunmaktan duyduğu mutluluğu dile getirdi. Göltaş, “Serhat Özyar Yılın Genç Bilim İnsanı Ödülü’nü, ülkemizde bilimsel araştırmanın kurumsallaştırılması ve bilim gücümüzün inşası için, üniversitelerimizdeki doktora programlarının desteklenmesi ve ülkemizin bilim gündemiyle ilişkilendirilmesi amacı ile her yıl düzenlemekten gurur duyuyoruz” dedi.

Milliyet Gazetesi’nin 24 Nisan 2013 tarihli Ege Eki’nde, Feyzi Hepşenkal’ın “Ödülün Haysiyeti” başlığı altında Serhat Özyar Yılın Genç Bilim İnsanı Ödülü’ne ilişkin kaleme aldığı yazıya dikkat çeken Göltaş, etkinliğin düzenlenmesinde emeği geçen herkese şükran duyduğunu ifade etti.

EMO’nun meslek alanları kapsamındaki yükseköğretim kurumlarını ve bu alanlarda verilen eğitimi titizlikle takip ettiğine işaret eden Göltaş, bilimsel ve özgür bir eğitim ortamı sağlanmadan, ne bilimsel ne de teknolojik atılım yapılamayacağını altını çizdi. Göltaş, “Ne yazık ki bugün üniversiteler bir yandan bilimsel bilgiyi hızlıca nakite çevirmek isteyen sermayenin,

bir yandan da otoriter rejimlerini olabildiğince kuvvetlendirmeye çalışan siyasal iktidarın kısıkcı altındadır. Bilimsel çalışmaların desteklenmesi için ayrılan kamu kaynakları hala oldukça yetersiz düzeydedir. Bilim insanları bağımsız araştırma kaynağı bulmak konusunda sıkıntılar yaşamaktadır” diye konuştu.

“İktidar Baskısı Giderek Artıyor”

AKP Hükümeti'nin üniversiteler üzerinde uyguladığı baskının şiddetini her geçen gün arttığını vurgulayan Göltaş, şöyle konuştu:

“Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in verdiği bilgilere göre, 31 Ocak 2012 tarihi itibarıyla toplam 2 bin 824 öğrenci cezaevlerinde. Bunlardan 1778'i tutuklu, 1046'sı ise hükümlü. Tutuklulardan, 609'u 'silahlı terör örgütü üyeliği' suçundan tutuklandı. Hükümlü öğrencilerin 178'i de 'silahlı terör örgütü üyesi' olduğu gerekçesiyle hüküm giydi. En küçük bir protesto hareketi bile büyük bir sindirme operasyonu ile baskı ve şiddetin yanında çarpık bir kamuoyu baskısı ile etkisiz hale getirilmektedir. Siyasi iktidarın bu çabalarına ODTÜ öğrencileri ve bu salonda yer alan akademisyenler de ne yazık ki sık sık şahit olmaktadır. AKP İktidarının yarattığı psikolojik ortam ne yazık ki bilim ve bilim insanlarının da toplumda marjinalize edilmesi sürecini beraberinde getirmekte; özgür bilim, parasız eğitim, özerk, demokratik üniversite isteyenler terörist ilan edilmektedir. Siyasi iktidarın sözcüleri 'yazıklar olsun bu öğrencileri yetişenlere' söylemleri ile bilim insanlarının üzerindeki baskının dozunu artırmıştır. Öğrencilerin üniversitelerde artan baskıya, soruşturma-ceza ve polis terörüne karşı gerçekleştirdikleri eylemler suç sayılmaktadır. 12 Eylül ile hesaplaştığını ileri süren AKP İktidarı, 12 Eylül ürünü YÖK'ün protesto edilmesine dahi izin vermemektedir.”

Bilimsel bilgiyi üretmenin, bu bilgiyi üretecek insanlar yetiştirmenin ve üretilen bilgiyi toplumla paylaşmanın üniversitelerin temel hedefi olduğunu hatırlatan Göltaş, üniversiteleri bilgi üreten fabrikalara benzetti. Son yıllarda, üniversitelerin toplumsal işlevinden uzaklaşarak sermayenin hizmetine girdiğini, piyasanın bir aktörü haline getirilen üniversitelerin, sermaye için bilgi, teknoloji ve eleman üretim alanlarına dönüştürüldüğünü söyleyen Göltaş, sözlerini şöyle tamamladı:

“Demokratik üniversite, özgür gençlik için; üniversitelerin üzerindeki baskının kaldırılmasını, kampusların polis şiddetinden arındırılmasını, eşit ve parasız eğitimin sağlanmasını, üniversitede öğrencilere daha fazla söz, yetki ve karar hakkı verilmesini istiyoruz. Hükümetin bu sahte demokrasi anlayışını şiddetle kınıyoruz. EMO, olarak Sevgili Serhat Özyar dostumuzu bir kez daha saygıyla anarken yitirdiğimiz değerlerin yarattığı birikimler ile oluşan kurumsal kimliğimizi bağımsız demokratik mesleki örgüt yapıyla geleceğe taşımamızın sorumluluğunu taşıyoruz.”

“Topyekûn Saldırıya Topyekûn Bir Güçle Karşı Konabilir”

Bilim ve Ütopya Kooperatifi adına konuşan Prof. Dr. Semih Koray da, yılın genç bilim insanı seçiminde, Seçici Kurul'un çok sayıda yetkin doktora tezi arasından hangisine ödül verileceği konusunda zorlandığını, bu gelişmenin üniversiteler ve araştırmalar adına son derece sevindirici olduğunu ifade ederek, bilim ve üniversitelerin ağır bir baskı altında bulunduğu bir dönemden geçildiğine işaret etti. Koray, görüşlerini şöyle aktardı:

“Eğer 18 Mart Üniversitesi’nde bir öğretim görevlisi tarih alanında öğrencisi Çanakkale Savaşı’nın meleklerin yardımıyla kazanıldığını yazmasını geçerli bir yanıt saymadığı için soruşturmaya uğruyorsa, Akdeniz Üniversitesi Fen Fakültesi’nde mescit açılmasına ‘Fen Fakültesi’nin bütçesinin mescit açılması için değil, laboratuvarlar, yeni derslikler açılması için kullanılmalıdır’ diyen bir öğretim üyesi soruşturmaya uğruyorsa, TÜBİTAK evrim konusundaki kitapları, ‘bunların mevcudu tükendi’ diye yeniden basmıyor, ülkenin her tarafında evrim konusundaki sansür kapsamı genişletiliyorsa, Prof. Dr. Rennan Pekünlü sırf Anayasa’nın hükümlerini uyguladı diye 2 sene 1 ay hapse mahkûm ediliyor ve yeni hapis cezaları ile karşı karşıya kalıyorsa, Fazıl Say, dine hakaretten hapis cezası alıyorsa o zaman çok ciddi bir durumla karşı karşıyayız demektir.”

“YÖK Çıktı Denetimi Yapacak”

YÖK Yasa Taslağı’nı da değinen Koray, YÖK Yasa Tasarısı’nın karşı devrimin üniversite, bilimlere karşı saldırı programından başka bir şey olmadığını altını çizdi. Koray, YÖK Yasa Tasarısı’na ilişkin şu değerlendirmelerde bulundu:

“Üniversiteleri şirket, üniversite konseyleri şirket yönetim kurulu, rektörler CEO, dekan ve bölüm başkanları departman şefi, öğretim üyeleri üretici personel, öğrenci ve üniversiteye iş yaptıran kurumları müşteri, başarı memnuniyeti de müşteri memnuniyeti diye alırsanız o zaman YÖK Yasa Taslağı’nın getirmiş olduğu üniversitedir. Bu yasa taslağı ile farklı bilim anlayışlarının bir arada yaşatılması öngörülmüyor. Bunun anlamı, artık bilim gerçeğin yegane kaynağı olmaktan çıkıyor. Çanakkale Savaşı’ndaki melekler, Said Nursi bütün bunlar bilim dışındaki her şey bilimle eşit muamele görecek. Demokrasi adına üniversitelerde de bunlara eşit muamele yapılacak, ama farklı bilim anlayışları arasında bir seçim yapılması gerekirse de üniversiteler kıvama getirildikten sonra şimdiye kadar tahammül edilen bilim tamamen gündemden düşürülecektir. YÖK şimdiye kadar girdi denetimi yapıyordu, bundan sonra sürecin ve çıktılarında denetimini yapacak. Bilim karşıtlığının üniversitelere yayılması bilimin üniversitelerden uzaklaştırılması için bu denetimi yapacak, herkesin ensesinde olacak”

Bilime, üniversiteye yönelen saldırının, TMMOB, TTB ve bütün meslek odalarına yönelen saldırıların bir parçası olduğunu vurgulayan Koray, taşeronluğun artık sadece işçilerin başına dert olmaktan çıkartılarak tüm meslek guruplarına yönelik bir uygulama olacağını vurguladı. Koray, sözlerini şöyle tamamladı:

“Bu gün Serhat Özyar’ı anyorsak, bugün bilimi savunmadan Türkiye’yi, Türkiye’yi savunmadan da bilimi savunmanın imkânı yoktur. Topyekûn bir saldırıya ancak topyekûn bir güçle karşı konabilir. Onun için bu saldırıya uğrayan bütün Türkiye’dir. Türkiye’den yana olan bütün güçlerin, ‘Bilim bilimcilerin işidir, tıp doktorların işidir, mühendislik mühendislerin işidir’ demeden, bizim mutlaka bu anma toplantısında böyle bir kararla çıkmamız gerekir.”

“Ödülün Değeri Artıyor”

ODTÜ Öğretim Elemanları Derneği adına konuşan Doç. Dr. Melek Yücel ise Serhat Özyar Yılın Genç Bilim İnsanı Ödülü’nün yıllar geçtikçe değerinin arttığını belirterek, “Ödül,

Özyar'ın yaşamına, eserlerine, bu dünyada bıraktığı etkiye, çok büyük bir anlam kazandıran hepimizin gurur duyduğu bir ödül haline geldi. Serhat Özyar hepimiz için çok farklı bir insandı. Değerini toplum için hiç yılmadan çalışmasından alıyordu. Bilime, sanata ama ülkeye bağlılığı üst düzey olan ve yaşadığı günün her anını bir yarar oluşturacak şekilde harcamayı çok çok iyi bilen bir arkadaşımızdı. Serhat'a çok yakıştığını düşündüğüm yılın genç bilim insanı ödülü, 2012 yıl içinde bitirilebilmiş bir doktora tezine verildi" şeklinde konuştu.

Seçici kurul ve tezlerin seçim aşamasına ilişkin bilgi aktaran Yücel, tez seçim aşamasında Seçici Kurul'un büyük zorluklar yaşadığını, çok üst düzey tezleri değerlendirmeye almaktan duyduğu mutluluğu ifade etti. Yücel, ödül alamayan, törende adı geçmeyen tezler ve bunların sahipleri adına da bir burukluk duyduğunu belirtti.

"Özyar'ın Anısı Genç Bilim İnsanların Çalışmalarında Vücut Bulacak"

Törende, "D-Boyutta Born-Infeld Kütleçekim Teorileri (Born-Infeld Gravity Theories in D-Dimensions)" başlıklı çalışması ile ODTÜ Fizik Bölümü'nden Dr. Tahsin Çağrı Şişman'a ödülü, EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş tarafından verildi. Tezin kısa sunumunu yapan Şişman, ailesi ve tez danışmanına teşekkür etti.

Serhat Özyar'ın herkes tarafından farklı bir yönünün vurgulandığını belirten Şişman, "Doktor Serhat Özyar. Bilimsel çalışmayı yalnızca uzmanları ilgilendiren teknik bir uğraştan ibaret görmeyen, bilimsel yaklaşımın düşünsel yaşamın tüm alanlarına egemen kılınmasının gereğine ve önemine inanmış bir aydınlanmacıydı. Bu inancıya sahip bir bilim adamının adının genç bilim insanlarına verilecek bir ödülde bulunması çok önemli. Bu ödülü koyan herkes en doğru şeyi yapmış. Özyar anısı bu genç bilim insanlarının çalışmalarında vücut bulacak ve bu ödülle beraber dilerim ebediyen yaşayacak. Kendisini minnet ve saygıyla anıyorum. Ödülü layık görenlere teşekkür ediyorum" diye konuştu.

Ödülün kendi adına ve ülkesi adına büyük anlam taşıdığını ifade eden Şişman, konuşmasını şöyle bitirdi:

"Tezi hazırlarken ben kendi cennetimde yaşıyordum ama bitince gerçek dünyaya düştüm. Zormuş gerçek dünya. Zorlu süreçte, anlaşılammak, sürececek mi, olacak mı, ülkem beni anlayacak mı? Endişesi taşıyordum. Bana, EMO, Bilim ve Ütopya Kooperatifi, ODTÜ Öğretim Elemanları Derneği dedi ki: 'Biz seni anlıyoruz. Sen güzel yolda ilerliyorsun, çalışmaya devam.' Ben bu mesajı aldım; kendilerine çok teşekkür ediyorum. Benim anlayışıma göre bilim, evreni anlama çabası ve büyük bir yapboz ve 'ben medeniyet kurdum' diyen milletler bu yapbozda değişik parçaları yerleştirmişler. Bizim de bu yapboza birkaç parça yerleştirmemiz lazım. Ben bu çalışmayı bu ülke insanının o yapbozda bir parça yerleştirme çabası olarak görüyorum ve bunun için çok mutluyum."

Onur Ödülleri Verildi

Törende, "Serhat Özyar Onur Ödülü" ne değer görülen, İstanbul Üniversitesi Kimya Bölümü'nden Dr. Burcu Bekdeşer, "Biyolojik Örneklerde Reaktif Oksijen Türleri Süpürme Etkinliği Ölçümü için Spektrofotometrik Yöntemler Geliştirilmesi" başlığı altında hazırladığı doktora tez çalışmasının ödülünü Prof. Dr. Osman Yavuz Ataman'ın elinden aldı. "Aerobik

2012 YILI ÖDÜLÜ GEREKÇELERİ

Serhat Özyar Yılın Genç Bilim İnsanı Ödülü

-Dr. Hüseyin Çankaya

Dr. Hüseyin Çankaya, 'Malzeme Karakterizasyonu için Yakın ve Orta Kızılaltı Darbeli Lazerlerin Geliştirilmesi' başlıklı doktora çalışmasında, özellikle yakın kızılaltı bölgede çalışabilen femtosaniye darbeli katı hal lazerleri geliştirmiştir. Femtosaniye lazerler, lazer bilim ve teknolojisinin gelmiş olduğu en ileri seviyeyi teşkil ederler ve son derece kısa darbe uzunlukları sayesinde başka türlü mümkün olamayacak zaman çözünürlüğü sağlar ve çok yüksek optik güç üretirler. Bu çalışmada elde edilen 5 nJ, 70 fs atımlı lazer, örneğin, çoklu foton mikroskopisi için idealdir. Tezdeki çok önemli diğer bir çalışma, 2.25 μm ve 2.45 μm dalgaboylarında Cr: ZnSe lazerinin geliştirilmesidir. Bu dalgaboyu, spektroskopik başta olmak üzere bilimsel çalışmalar, doku ile etkin etkileşime olanak vermesiyle tıbbi çalışmalar ve 3-5 μm dalgaboyunun kullanım alanları itibarıyla savunma uygulamaları açısından çok önemli ve güncel bir çalışma alanıdır. Bu dalgaboylarında 1 kHz tekrar frekansında elde edilen 157 μJ atım enerjisi önemli bir ilerlemeye denk gelmektedir. Dr. Çankaya, tez çalışmasında lazer aktif ortamı tanımlamasından optik tasarıma kadar pek çok bileşeni başarı ile birleştirmiş ve ülkemizdeki bir eksikliğin giderilmesine önemli katkıda bulunmuştur.

-Dr. Emine Pınar Karabulut

Dr. Emine Pınar Karabulut, 'İki Boyutlu Yalıtkan ve Metal Nano Boyutlu Yapıların Momentler Yöntemi Temelli Sayısal Bir Teknik ile Optik Karakteristiklerinin Elde Edilmesi ve Ayrık Karmaşık İmaj Yöntemi İçin Hata Kriterinin ve Otomatik Derece Seçiminin Geliştirilmesi' başlıklı doktora çalışmasında, fotonik yapıların temel taşı olan katmanlı yapıların hesaba katılması için kapalı-formlu Green fonksiyonlarını, doğruluğu garantili ve otomatik halde hesaplayan bir yöntem geliştirmiş ve iki boyutlu yapıların, Momentler Yöntemi temelli bir yaklaşımla verimli olarak analiz edilebildiğini göstermiştir. Fotonik konusunda yapmış olduğu önemli katkılarla, bu araştırmaların sadece büyük araştırma merkezlerinde değil, kişisel bilgisayarlar aracılığı ile yapılabilmesini de olanaklı kılmıştır. Çalışılan alan elektromanyetik modelleme başlığı altında olmakla birlikte üst düzey matematik, numerik modelleme ve elektromanyetik alan temelli bilgi birikimi ve çalışma içermektedir. Dr. Karabulut ayrıca, sınırları sonsuzda olan karmaşık ve hızlı salınımlı integrallerin doğru ve hızlı bir şekilde hesaplanmasını sağlayan sayısal bir yöntem geliştirilmesinde öncü rol oynamıştır. Geliştirmiş olduğu bu sayısal yöntem, hesaplamalı mühendisliğin her alanında kullanılabilecek geniş bir kullanım alanına hitap etmektedir.

-Dr. Serdar Sezer

Son yıllarda kimya konusundaki üretimin doğayı kirletmeden yapılabildiği, 'Yeşil Kimya' olarak adlandırılan yeni bir alan doğmuştur. Yeşil Kimya, doğaya zarar veren çözücü maddeler yerine suyun kullanıldığı, üretimden açığa çıkan 'atık maddelerin' başka bir üretimin ham maddesi olarak değerlendirildiği, doğa ile uyumlu bir araştırma ve üretim alanıdır. Dr. Serdar Sezer'in 'Kiral Eninlerin Pauson-Khand Reaksiyonlarında Diyastereoseçiciliğin Uzaktan Kontrolü' başlıklı doktora tezi, Yeşil Kimya'nın en fazla uygulama alanı bulunduğu organik kimya alanında özgün bir çalışmadır. Aynı kimyasal formüle sahip olan iki maddeden biri canlılarda aktif olabilmekte, diğerinin ise etkisi bulunmamaktadır. Dr. Sezer doktorasında birçok potansiyel ilacın iskeletinde bulunan, potansiyel biyolojik aktiviteye sahip önemli ve nisbeten karmaşık yapıda olan yeni kiral organik bileşenleri biyokatalizörler yardımıyla sentezlemiş

ve doğal enzim kullanarak aktif olan bileşeni diğerinden ayırmıştır. Çalışmada gerçekleştirilen ürünlerin eldesinde kullanılan uzaktan kontrollü diyasteryoseçicilik kavramı, çalışmanın özgünlük düzeyini arttırmaktadır. Sentezlenen alkol ara yapıları ve Pauson-Khand halkalaşma ürünleri yeni bileşiklerdir ve literatürde ilk kez bu çalışmayla yer almışlardır.

Serhat Özyar Onur Ödülü Gerekçeleri

-Dr. Yiğitcan Eryaman

Dr. Yiğitcan Eryaman, 'Manyetik Rezonans Görüntüleme'de Özgül Soğrulma Hızını Azaltmak için Yeni Yöntemler' başlıklı doktora çalışmasında, insan vücudunun Manyetik Rezonans Görüntüleme sırasında radyo-frekans alana bağlı ısınmasını azaltmak için kullanılacak yöntemler sunmuştur. Isınma riskini, ilgili elektromanyetik problemleri çözerek analiz etmiş ve bu riskin verici anten dizileri kullanılarak ortadan kaldırılabileceğini göstermiştir. Önerdiği çözümler, uygulamada özellikle kalp pili ve benzeri cihazlar taşıyan hastaların MRG teknolojisinden güvenli bir şekilde yararlanmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

-Dr. Dilek Küçük

Dr. Dilek Küçük, 'Türkçe Haber Videolarının Otomatik Anlamsal Etiketlemeleri ve Erişimleri için Bilgi Çıkarım Tekniklerinin Kullanımı' başlıklı doktora çalışmasında, Türkçe haber videolarının anlamsal etiketlenmeleri ve erişimleri için video metinlerinde çeşitli bilgi çıkarım tekniklerini kullanan metin tabanlı tam otomatik bir sistem önermiştir. Tez kapsamında geliştirilen isimli nesne çıkartımı, otomatik üstmetin bağlantısı oluşturma, kişi nesnesi çıkartımı ile eşgönderme çözümleme ve olay çıkartımı yöntemleri, hem sadelikleri ve içermiş oldukları yenilikler açısından, hem de farklı alanlara otomatik taşınabilirlikleri açısından önem taşımaktadır. Önerilen sistem Türkçe arşivler için bir ilktir.

-Dr. Ali Haydar Özer

Dr. Ali Haydar Özer, 'Elektronik Pazarlar için Müzayede ve Takas Modelleri' başlıklı doktora çalışmasında, üç adet müzayede ve takas tabanlı elektronik pazar modeli önermiş, bu modellere ait eniyileme problemlerini matematiksel olarak tanımlamış, ilk iki modelin eniyilemesi için hızlı polinom zamanlı algoritmalar üretmiş ve başarımlarını test problemleriyle ölçmüş, üçüncü modelin "zor" olduğunu gösterip ne büyüklükteki problemlerin çözülemediğini araştırmıştır. Bu çalışmayla takas ve müzayede yöntemlerinin var olan teknoloji çerçevesinde çok verimli bir şekilde kullanılabilmesi, böylece yeni sektörlerin doğuşuna yol açılabilmesi; çalışma kitlesel İnternet pazarları oluşturmayı mümkün kıldığından, sosyal ve ticari anlamda da etki yapabileceği öngörülmektedir.

Seçici Kurul Özel Ödülü Gerekçesi:

-Dr. Savaş Volkan Genç

Genel tarih ile özel olanın tarihi, genel siyasalar ile özel alana ilişkin siyasalar arasındaki belirlenmelerin ortaya çıkarılması ve iktisadi siyasa alanına ilişkin toplumbilimsel bir çerçeve ile fen bilimleri alanına ilişkin çerçeve arasındaki ortak alanlarda çözümleme çabasının, herhangi bir fen bilimleri ya da mühendislik alanına ya da bir toplumbilim alanına göre belirli zorlukları bulunmaktadır. Bu nedenle, bu zorlukları göze alarak, Türkiye'de önemli siyasal dönüşme aşamasını temsil eden bir dönemdeki hayvancılık politikaları ve veteriner hekimliği hizmetlerinin, iktisadi politika süreçleri ile ilişkileri çerçevesinde incelenmesine yönelik ve özgün tarihsel bilgi üretimine katkıda bulunan Dr. Savaş Volkan Genç'e ait 'Demokrat Parti Dönemi Hayvancılık Politikaları ve Veteriner Hekimliği Hizmetleri' başlıklı tez çalışmasına Seçici Kurul Özel Ödülü verilmesi kararlaştırılmıştır."

2013 YILI ÖDÜLÜ GEREKÇELERİ

Serhat Özyar Yılın Genç Bilim İnsanı Ödülü

-Dr. Tahsin Çağrı Şişman

Dr. Tahsin Çağrı Şişman, ODTÜ Fizik Bölümü'nde ve Prof. Dr. Bayram Tekin'in yönetiminde yaptığı "D-Boyutta Born-Infeld Kütleçekim Teorileri" başlıklı doktora tezi ile 2013 yılı Serhat Özyar Yılın Genç Bilim İnsanı Ödülünü almaya hak kazanmıştır. Dr. Şişman doktora çalışmasında, Born-Infeld kütleçekim teorilerini genel sonlu bir uzay-zaman boyutunda irdeledikten sonra, özellikle boyutun üç olması durumu üstünde yoğunlaşmıştır. Klasik Einstein teorisinin bir değişkesi olarak ortaya atılmış olan Born-Infeld teorileri, kuvantum alan teorisinin "etkin alan yaklaşımı" kapsamında ortaya çıkmış ve eğrilige göre sonsuz yüksek mertebeli kütleçekim teorileridir. Dr. Şişman, geliştirdiği iki farklı eşdeğer aksiyon tekniğini kullanarak, özellikle üç boyutta eğrilik terimlerinin bütün mertebeleri için çok ayrıntılı bir inceleme yapmıştır.

Dr. Şişman, teorik fiziğin önemli ve güncel bir dalında, çözümünü genel görelilik ve kuvantum alan teorilerine hakimiyetin yanı sıra, uzun soluklu hesaplama becerileri de gerektiren zorlu bir problemin çözülmesine özgün ve derinlikli katkılarda bulunmuştur. Kütleçekimine ilişkin bu tür ayrıntılı incelemelerin, aynı zamanda doğadaki temel etkileşmelerin kütleçekimini de kapsayacak birleşik bir yapı içine oturtulması hedefi açısından yararlı olacak bir birikime yapılmış katkılar olarak değerlendirilmesi yanlış olmayacaktır.

Dr. Tahsin Çağrı Şişman'ın doktora süresince saygın dergilerde yayımlanmış olan 14 makalesinden beşi doğrudan doktora tezinden kaynaklanmaktadır. Bu 14 makale kısa bir süre içinde toplam 200 kadar dış atıf almış olup, aralarından iki makalenin aldığı atıf sayıları 40'ı aşmıştır. Bu sayısal değerler, Dr. Şişman'ın çalıştığı alanda uluslararası ölçekte üstün bir araştırma başarımına karşılık gelmektedir.

Serhat Özyar Onur Ödülleri

- Dr. Burcu Bekdeşer

Dr. Burcu Bekdeşer, İstanbul Üniversitesi Kimya Bölümü'nde ve Prof. Dr. Reşat Apak yönetiminde yaptığı "Biyolojik Örneklerde Reaktif Oksijen Türleri Süpürme Etkinliği Ölçümü için Spektrofotometrik Yöntemler Geliştirilmesi" başlıklı doktora tezi ile 2013 yılı Serhat Özyar Onur Ödülünü almaya hak kazanmıştır. Reaktif oksijen türlerinin sürekli ve aşırı üretimi veya antioksidan savunma sistemindeki azalma, dokuları tahrip ederek hasara neden olmakta ve ateroskleroz, nörolojik bozukluklar gibi çeşitli hastalıkların gelişimine katkıda bulunmaktadır. Dr. Bekdeşer doktora çalışmasında biyolojik ortamlarda hidroksil radikali, süperoksit anyon radikali ve hipokloroz asit gibi oksidan maddelerin aktiviteğini ölçmek üzere basit, kullanışlı, hızlı, ucuz ve duyarlı radikal süpürme yöntemleri geliştirmiştir. Reaktif oksijen türlerinden olan hipokloroz asidi süpürme aktiviteğinin spektrofotometrik olarak ölçülmesini sağlayan bu yeni yöntemde rezorsionol bileşiği ilk defa prob olarak kullanılmaktadır. Dr. Bekdeşer'in yayımlanmış toplam 13 dergi makalesinden ikisi doğrudan doktora tezinden kaynaklanmaktadır.

-Dr. Didem Gözüpek

Dr. Didem Gözüpek, Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nde ve Doç. Dr. Fatih Alağöz'ün yönetiminde yaptığı "Merkezi Bilişsel Radyo Ağları için bir Çizelgeleme Modeli" başlıklı doktora tezi ile 2013 yılı Serhat Özyar Onur Ödülünü almaya hak kazanmıştır. Bilişsel Ağlar, asıl kullanıcıların yanı sıra ikincil kullanıcıların bulunduğu ve ikinci kullanıcıların spektrumdaki boşlukları sezerek çeşitli bantları çeşitli zamanlarda kullandığı kablosuz ağlardır. Dr. Gözüpek doktora çalışmasında, bilişsel radyo ağları için çizelgeleme problemleri formüle etmiş, bu problemlerin karmaşıklığını teorik açıdan ayrıntılı şekilde incelemiş ve kestirim algoritmaları önermiştir. Tezde, önerilen algoritmaların karşılaştırmalı

simülasyonları yapılmış ve hangi durumlarda hangi algoritmanın uygun olduğuyla ilgili kapsamlı yorumlarda bulunulmuştur. Üretilen modeller, Bilişsel Radyo Ağları konusunda ilk olma değeri taşımakta ve daha sonra yapılacak çalışmalar için temel oluşturmaktadır. Dr. Didem Gözüpek'in doktora teziyle ilgili 5, toplam 6 yayımlanmış dergi makalesi bulunmaktadır.

-Dr. Nalan Oya San

Dr. Nalan Oya San, Ankara Üniversitesi Biyoloji Bölümü'nde, Prof. Dr. Gönül Dönmez'in danışmanlık ve Yrd. Doç. Dr. Hasan Nazır'ın eş danışmanlık yaptığı "Aerobik Bakterilerin Nikel Alışmalarının Korozyonuna Etkisinin Araştırılması" başlıklı doktora tezi ile 2013 yılı Serhat Özyar Onur Ödülünü almaya hak kazanmıştır. Dr. San doktora çalışmasında, su ile bağlantılı tesislerde önemli ekonomik kayıplara yol açan aerobik bakterilerin morfolojik ve filogenetik analizleri ile tür düzeyinde teşhislere yapılmış ve metal alışmalarına korozyon etkisini araştırmıştır. Tezde, ağır korozyon koşullarında sergiledikleri üstün performansla öne çıkan nikel temelli alışmalar üzerinde yoğunlaşmış, nikel ve alışım elementinin tuzlarını belli oranlarda içeren elektrolitler hazırlanmış ve alışmalar karbon çeliği örnekler üzerine ince bir tabaka olarak kaplanmıştır. Tanımlanan izolasyon nikel alışmalarının korozyonuna etkisi kuartz kristal mikrobalsan, polarizasyon ve elektrokimyasal empedans spektroskopisi yöntemleri ile incelenmiştir. Deney sonuçlarının birbirini tamamlayan yöntem ve yaklaşımlarla saptanıp yorumlanması bu araştırmacının öne çıkan niteliğidir ve alışmaların mikrobiyolojik korozyonuna ilişkin birikime değerli bir katkı oluşturmaktadır. Dr. Nalan Oya San'ın yayımlanan 8 dergi makalesinden 5'i, doktora teziyle doğrudan ilgilidir.

-Dr. Fatih Şen

Dr. Fatih Şen, ODTÜ Kimya Bölümü'nde ve Prof. Dr. Gülsün Gökçağaç yönetiminde yaptığı "Doğrudan Metanol Yakıt Pilleri için Yeni Karbon Destekli Pt ve Pt: İkinci Metal Nanoparçacıklı Katalizörlerin Hazırlanması ve Analizleri" başlıklı doktora tezi ile 2013 yılı Serhat Özyar Onur Ödülünü almaya hak kazanmıştır. Son yıllarda, enerji dönüşüm sistemi olarak kullanılan doğrudan metanol yakıt pilleri için etkin elektrot malzemeleri geliştirilmektedir. Dr. Şen, bu kapsamda, karbon destekli, Pt ve bimetalik Pt-Ru elektrotlarını farklı sürfaktanlar ve farklı metal sağlayıcı kimyasallar kullanarak 2-3 nm boyutlarında sentezlemiş ve bunların yapısını aydınlatmıştır. Dünyada halen gelişmekte olan bu teknolojiye Dr. Fatih Şen'in geliştirdiği katalizörler yüksek aktiviteleri nedeniyle önemli bir katkı sağlayacaktır. Bu tez kapsamında hazırlanan katalizörlerin, ticari olarak piyasada bulunan katalizörlere oranla en az 6 kat daha aktif olduğu gösterilmiştir. Dr. Fatih Şen'in bu alanda 7, toplam 15 dergi makalesi bulunmaktadır.

Dr. Hilmi Yurdakul

Dr. Hilmi Yurdakul, Anadolu Üniversitesi Malzeme Bilimi ve Mühendisliği Bölümü'nde ve Prof. Dr. Servet Turan yönetiminde yaptığı "Geçirimli Elektron Mikroskopi (TEM) Teknikleri ile SiAlON Esaslı Malzemelerin Atomik Ölçekte Karakterizasyonu" başlıklı tezi ile 2013 yılı Serhat Özyar Onur Ödülünü almaya hak kazanmıştır. SiAlON esaslı ileri teknoloji seramikleri genellikle demir-çelik ve otomotiv sektörlerinde kesici uç olarak veya yüksek sıcaklığa dayanıklılığı nedeni ile metal ergitme fırınlarında kullanılmaktadır. Bu tez kapsamında SiAlON seramiklerine Fe ve Cr geçiş elementlerinin yanısıra Yb ve Ce gibi nadir toprak elementleri katılarak bunların yapısal özellikleri yüksek ayırma gücü olan TEM teknikleri ile atomik düzeyde aydınlatılmıştır. Elektron Enerji Kaybı Spektrometresi (EELS) kullanılarak nadir toprak elementlerinin +2 ve +3 değerliklerde olabileceği gösterilmiş ve bunların fotoluminans özellikleri saptanmıştır. Seramik yapılarının atomik düzeyde aydınlatılması, yüksek teknoloji ürünü ışık yayan diyotların (LED) ülkemizde de geliştirilmesini sağlayabilecektir. Dr. Hilmi Yurdakul'un yayımlanmış 15 dergi makalesinden 5'i doğrudan doktora tezinden kaynaklanmaktadır.